

# Escrits sobre la guerra, de Simone Weil

 quaderndelesidees.press/escrits-sobre-la-guerra-de-simone-weil/

12 de març de 2023



L'any 1997 Edicions Bromera va publicar un llibre singular, valent, de lectura trasbalsadora: *Escrits sobre la guerra*, de Simone Weil (1909-1943). En aquell moment la filòsofa era encara força desconeguda en el nostre paisatge cultural. Amb el temps, però, i gràcies a publicacions com *Escrits sobre la guerra*, la seva personalitat intel·lectual ha anat creixent i la coneixença de la seva peculiar biografia l'ha engrandit encara més: en l'actualitat, aquí i arreu d'Europa, es considera Simone Weil un símbol humà del pensament lliure. Un pensament molt allunyat de la indigència que representa en els nostres dies el pensament políticament correcte, tan castrador. És per aquest motiu que paga la pena retornar a la lectura dels seus *Escrits sobre la guerra*, i més tenint present el dolorós, embrutit i desgavellat panorama mundial que causa la guerra de Rússia contra Ucraïna.

Francesa d'origen jueu, professora de filosofia i grec, Simone Weil era filla d'una família benestant que la va educar en l'agnosticisme. Destaco aquest fet perquè ja jove, per posar en pràctica el seu pensament, per viure'l des del cor dels problemes dels obrers, va treballar com a peó a la Renault (1934-35) i l'any 1938 va convertir-se al catolicisme, si bé no va arribar al bateig per no abjurar de les seves arrels jueves en un moment en què els jueus ja eren mal vistos. En va patir, però, les conseqüències, ja que les lleis antisemites de l'any 1940, promulgades pel règim de Vichy, la van apartar de l'ensenyament. Dos anys després, l'any 1942, va abandonar França. Va passar un temps als Estats Units. De retorn a Europa va anar a viure a Anglaterra, des d'on va col·laborar

amb la Resistència. Simone Weil era força radical: per solidaritat amb els seus compatriotes que passaven gana es negava a menjar més que ells. La debilitat, la desnutrició que li va comportar aquesta actitud d'imparcialitat demostrada amb fets, va avançar paral·lela a una tuberculosi que se li va diagnosticar massa tard. La jove filòsofa va morir el 24 d'agost de 1943 al sanatori anglès de Grosvenor.

En Simone Weil, pensament i acció van fer camí junts. Un fet insòlit ja aleshores, i més insòlit és ara en els nostres dies en què la representació i la retòrica ofega no només la política sinó també l'acció social. Simone Weil volia experimentar en directe la terra mental, el pensament que anava construint amb la seva brillant intel·ligència, i volia explorar-la amb els propis peus. «Com més lliure és un esperit, més a prop està de ser intempestiu», exclama Maite Larrauri en la introducció d'*Escrits sobre la guerra*, que aplega els articles que la filòsofa va escriure entre el 1933 i el 1943, anys en què triomfava el nazisme, es perseguien jueus i comunistes i es va viure la guerra civil espanyola i la segona guerra mundial.

La sorpresa, en llegir aquests *Escrits sobre la guerra* publicats l'any 1997 en la traducció al català d'Anna Berenguer i Isabel Ortega, va ser comprovar que una joveníssima Simone Weil s'havia fet present al front de la guerra civil. Simone Weil va conviure, a l'Aragó, amb els milicians de la columna Durruti. Un pensament responsable dels seus actes, tal com era ella: honesta fins a les últimes conseqüències, l'havia dut a idealitzar l'anarquisme, una utopia sens dubte atractiva perquè mostra fe en la humanitat. Però la condició humana que encarna les idees es va revelar, nua, davant dels seus ulls. Així va escriure: «La CNT i la FAI eren una barreja sorprenent on s'admetia qualsevol, i on, en conseqüència, s'hi trobaven la immoralitat, el cinisme, el fanatisme, la crueltat, però també l'amor, l'esperit de fraternitat, i sobretot la reivindicació d'aquell honor tan admirable propi dels homes humiliats; em semblava que arribaven animats per uns ideals...».



La mateixa Simone Weil va arribar al front d'Aragó per uns ideals. En patir un accident, va sojornar un temps a Sitges, va estar dos mesos en un palau que feia d'hospital. A contracor va abandonar Espanya i tenia la intenció de tornar. Però més endavant «va ser per pròpia voluntat que no ho vaig fer. No sentia cap necessitat interior de participar en una guerra que ja no era, com m'havia semblat al principi, una guerra de camperols afamats contra els propietaris terratinents i contra un clergat còmplice d'aquests últims, sinó una guerra entre Rússia, Alemanya i Itàlia».

Molt aviat la pensadora Simone Weil va advertir el rerefons polític i geoestratègic del qual es va aprofitar el general Franco, sumat als errors que es van cometre en el bàndol republicà. En coneixem detalls gràcies als testimonis escrits que han anat sorgint en les darreres dècades, i que, per desgràcia, van de punta a punta de l'arc de l'horror tant en una banda com en l'altra. En la mateixa carta (1938?) dirigida a George Bernanos en la qual Simone Weil va escriure el relat de la seva vivència al front de la guerra civil, en un paràgraf molt cru de llegir s'acara a una realitat de gran desproporció moral i humana en sentit negatiu, fos qui fos qui anava a ser ajusticiat, i posem que fos, per exemple, el poeta Federico García Lorca: «Vaig estar a punt d'assistir a l'execució d'un sacerdot; durant els minuts d'espera, em preguntava si només miraria o faria que m'afusellessin tractant d'intervenir...». Això és la guerra: la vida i la mort en joc, fent saltar pels aires la nostra humanitat si no en subjectem les regnes.

Si t'ha agradat aquest article i vols rebre informació dels pròxims que publiquem, envia'ns el teu nom i el teu correu electrònic.

He llegit i acceptat les condicions establertes en l'[avís legal](#) i [política de privacitat](#).



### Teresa Costa-Gramunt

Esriptora. De formació humanista: belles arts, disseny gràfic, psicologia, grafologia, cultures orientals i simbologia. Des del 1990 es dedica a la creació literària. Ha publicat més de quaranta llibres entre assaigs, narracions, llibres de viatges, poemes i prosa poètica. Col·labora amb articles literaris i d'opinió en diversos mitjans. Premiada en [...]

[Llegir més](#)